

Overzicht waterbeheerpakketten Agrarisch natuur- & landschapsbeheer 2026

Inhoudsopgave

Baggeren met de baggerpomp	3
Ecologisch slootschonen	4
Botanisch waardevolle weiderand	5
Natuurvriendelijke oever	6
Rietzoom en klein rietperceel	7

Baggeren met de baggerpomp

Introductie

Met baggeren wordt de nutriëntrijke bagger uit de sloot verwijderd waardoor de afvoercapaciteit verbetert en de nalevering van nutriënten uit de waterbodem aan het oppervlaktewater afneemt. Er wordt tijdens de werkzaamheden rekening gehouden met de ecologische kwaliteit en soorten diversiteit in de sloot. Baggerspuiten is bedoeld om delen van de sloot op diepte te houden.

Het gebruik van een baggerpomp maakt het mogelijk om slib selectief te verwijderen, waardoor de bodemvegetatie grotendeels intact blijft. Dit draagt bij aan het behoud van een gezonde, natuurlijke onderwaterstructuur en versterkt de ecologische kwaliteit van de watergang.

Beheervoorwaarden:

- De baggerwerkzaamheden worden uitgevoerd tussen 15 juni en 1 november, daarbij rekening houdend met de voorwaarden van andere pakketten die evt. van toepassing zijn als rustperiode en nestbescherming.
- Bagger is met inachtneming van de mestvrije zone op aangrenzend landbouwgrond (agrarische percelen) gespoten.
- Er wordt niet gezogen binnen 60 cm vanaf de waterlijn.
- Maximaal één werkgang per sloot per jaar. Bij voorkeur worden niet alle sloten tegelijk gebaggerd (mozaïek)
- De zuigkop van de baggerpomp wordt iedere keer zoveel mogelijk door dezelfde vore getrokken.
- De sloot is minimaal 2 meter breed en loopt tijdens het baggeren niet droog.

Pakket

Vergoeding per strekkende meter

a) Baggeren met de baggerpomp

€ 0,12

Meldingen

Binnen 1 week uitgevoerd beheer melden , per beheereenheid via mijnboerennatuur.nl

Ecologisch slootschonen

Introductie

Door het slootschonen met meer ecologisch vriendelijk materiaal uit te voeren of het schonen zelfs te faseren kan veel slootleven gespaard blijven. Hierdoor zal de ecologische waarde versterkt worden. De focus van dit pakket ligt op het behoud van de ecologische kwaliteit en soorten diversiteit in de sloot.

Beheervoorwaarden

- De afgesloten oppervlakte wordt tussen 15 juni en 1 december geschoond.
- Maaisel en slootvuil worden uit de slootkant zover mogelijk op het perceel gedeponneerd (dus niet in de talud afzetten).
- Het maaisel/slootvuil wordt bij voorkeur afgevoerd of verspreid/versnipperd met bijv. een wallenfrees (mits goed afgesteld).
- Zorg dat er geen of zo min mogelijk bagger meekomt tijdens het schonen.
- Het schonen wordt gedaan met een maaikorf of ecoreiniger.
- Tijdens het schonen mogen het bodemprofiel en plantenwortels niet beschadigd worden.
- Pakket d.20.01) Ecologisch slootschonen volgens slootplan
 HHNK is bezig met het bepalen van de begroeiingsgraad van sloten in haar werkgebied.
 In de legger van HHNK is te zien in welke gebieden deze berekening al is uitgevoerd ([link](#))
 Op basis van deze begroeiingsgraad mogen er meer planten in de sloot blijven staan en hoeft er minder intensief geschoond te worden. Dit is goed voor de biodiversiteit, waterkwaliteit en ecologie.
 Bij de schouw wordt hiermee rekening gehouden. Gefaseerd schonen volgens een slotenplan sluit hier goed op aan.
 Heb je meerdere (binnen)sloten in eigen beheer, dan kun je mogelijk voor dit pakket in aanmerking komen.
 Neem bij interesse contact op met je veldcoördinator om de mogelijkheden te bespreken.

Pakketten

Vergoeding per strekkende meter

d) Ecologisch slootschonen	€ 0,18
d.20.01) Ecologische slootschonen volgens slootplan	€ 0,22

Meldingen

Binnen 1 week uitgevoerd beheer melden, per beheereenheid via mijnboerennatuur.nl

Botanisch waardevolle weiderand

Introductie

Op de randen van percelen is doorgaans de meeste biodiversiteit te vinden. De productieomstandigheden zijn er veelal minder optimaal waardoor de vegetatie op de kant zich kan ontwikkelen naar een vaak kruidenrijkere samenstelling. Botanische randen verhogen de biodiversiteit met diverse kruiden en bieden tegelijk ook een plek aan voor insecten, amfibieën en vogels

Door het beheer binnen dit pakket volgt verschraving van de bodem waardoor de natuurlijke zaadbank aangesproken wordt om de vegetatie tot ontwikkeling te brengen. Daardoor krijgen gebiedseigen planten en kruiden de mogelijkheid om zich te vestigen. Dat wordt bovendien gestimuleerd doordat de randen ook later worden gemaaid. Dit heeft gunstige effecten op weidevogels maar ook op de biodiversiteit in het talud en in de sloot. De water- kwaliteit verbeterd zich doordat de afspoeling van meststoffen meer wordt tegen gegaan.

Het doel van de botanische randen is dan ook drieledig; 1. dekking voor weidevogelpullen, 2. vergroten biodiversiteit, 3. verbeteren waterkwaliteit.

Beheervoorwaarden

- De weideranden liggen aan de buitenkant van het perceel, liggen langs de sloot, zijn minimaal 2 meter breed en bestaan uit grasland.
- De weideranden blijven vrij van bagger, bemesting, (sloot)maaisel en bestrijdingsmiddelen. Alleen pleksgewijs bestrijding van onkruidhaarden is toegestaan op maximaal 10% van de oppervlakte.
- De weideranden mogen niet gemaaid en niet beweid worden voor 1 juni, 15 juni, 1 juli of 15 juli .
- Bij beweiding van het perceel moet de rand worden afgerasterd voor vee. Hiervoor geldt een uitzondering voor percelen met een beheerpakket extensief weiden.
- Botanische randen worden niet afgesloten als er meer dan 60 % witboldominantie in de randen aanwezig is.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal één keer gemaaid en het maaisel wordt direct afgevoerd.
- Slootvuil wordt buiten de rand op het perceel gedeponneerd (dus niet in de slootkant of in de weiderand). Daarna afvoeren of verspreiden/versnipperen met bijv. een wallenfrees (mits goed afgesteld).
- Minimaal 4 indicatorsoorten (zoals pinksterbloem, paardenbloem, boterbloem, klaversoorten) zijn aanwezig.
- De rand mag niet gescheurd, gefreesd of met een cultuurgewas her-ingezaaid worden.

Pakketten

Vergoeding per ha

01) Botanisch waardevolle weiderand maaien 1 juni	€ 1000
02) Botanische waardevolle weiderand maaien 15 juni	€ 1250
03) Botanische waardevolle weiderand maaien 1 juli	€ 1350
04) Botanische waardevolle weiderand maaien 15 juli	€ 1450

Natuurvriendelijke oever

Introductie

Binnen ons werkgebied zijn er twee soorten natuurvriendelijke oevers: natuurlijke en aangelegde oevers. De natuurlijke oever heeft een flauw talud en natuurlijke begroeiing, wat gunstig is voor weidevogelkuikens, bijdraagt aan de biodiversiteit en de waterkwaliteit verbetert. Daarnaast zijn er aangelegde natuurvriendelijke oevers om afkalving van de oever tegen te gaan. Deze oevers dragen bij aan de waterkwaliteit doordat afkalving wordt voorkomen en bij het juiste beheer ontstaat er bovendien meer biodiversiteit langs de oever.

Beheervoorwaarden

- De natuurvriendelijke oever mag jaarlijks worden gemaaid. Gefaseerd maaien heeft echter de voorkeur maar is afhankelijk van het gebied (niet jaarlijks of niet 100% maar wel 100% in weidevogelgebied).
- Het maaien vindt plaats tussen 1 januari en 1 maart en na 15 juli tot 1 december.
- Snoei- en maaiafval wordt verwijderd.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. voor pleksgewijze bestrijding van haarden van zoals akkerdistel, ridderzuring en Jacobskruiskruid, dit in overleg met de veldcoördinator.
- Er mogen geen meststoffen in het element gebruikt worden.
- Pakket a: De oppervlakte wordt niet beweide.
- Pakket b: Uitsluitend beweiding met schapen toegestaan.
- Pakket b.20.01: De oever is minimaal 3 meter breed.
- Pakket b.20.01: De oever is in de vorm van een plas-drasberm of een flauw talud (hellingshoek ca 1:3).

Pakketten

Vergoeding per meter

a) Natuurvriendelijke oever (wiepenbeschoeiing)	€ 0,30
b) Natuurvriendelijke oever met schapenbegrazing (wiepenbeschoeiing)	€ 0,30
b.20.01) Weidevogelvriendelijk flauw talud	€ 0,62

Meldingen

Binnen 1 week uitgevoerd beheer melden, per beheereenheid via mijnboerennatuur.nl

Rietzoom en klein rietperceel

Introductie

Rietzomen vormen naast aantrekkelijke landschapselementen ook bescherming voor afkalving van oevers. Door deze goed te beheren wordt de verstoring hiervan op de weidevogels beperkt, bieden ze habitat voor verschillende diersoorten en kan de biodiversiteit er floreren.

Beheervoorwaarden

- De rietzoom mag jaarlijks worden gemaaid. Gefaseerd maaien heeft echter de voorkeur maar is afhankelijk van het gebied (niet jaarlijks of niet elke keer 100% maar wel 100% in weidevogelgebied).
- Het maaien wordt uitgevoerd van 1 januari tot 1 maart en ná 1 september.
- Snoei- en maaiafval wordt zo snel mogelijk na het maaien verwijderd.
- Er mogen geen gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen in het element gebruikt worden.
- Smalle rietzoom is smaller dan 5 meter; brede rietzoom of rietperceel is breder dan 5 m.

Let erop dat bij beweiding op het aangrenzend perceel de rietzoom niet te veel aangevreten wordt of dat de rietzoom vertrapt wordt. Het advies is om de rietzoom tot ca. half juli af te rasteren

Pakketten

Vergoeding per ha

a) Smalle rietzoom	€ 3.000 per ha
b) Brede rietzoom en klein rietperceel	€ 3.000 per ha

Meldingen

Binnen 1 week uitgevoerd beheer melden, per beheereenheid via mijnboerennatuur.nl

Projectdetails

Projectperiode: 2023-2028
Opgesteld door: Vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Water, Land & Dijken
Financier: Europese Unie, Provincie Noord-Holland, HHNK
Contactpersoon: Grada Kwantes, vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Water, Land & Dijken
Versie: 14-01-2026
Foto voorpagina: Loek Londo